

P GLASOVA Panorama

KRANJ, 20. aprila 1963

STEVILKA 16

V Jemenu še ni miru

V tem tednu so zopet oživali vpadi plačanih najemniških tolpe, ki prihajajo na jemensko ozemlje, da bi zanetili državljansko vojno. Vsi poskusi zarotnikov iz sosednje Saudske Arabije, da bi v Jemenu obnovili kraljevsko oblast, so se izjalovili. Vendar ostanki stare kraljeve vladavine še vedno niso prišli do spoznanja, da je prelivanje krvi zaman. Tudi v notranjosti dežele se še vedno klatijo posamezne kraljeve tolpe, ki napadajo jemensko in egiptovsko vojsko, ki je prišla na pomoč. Uporniška plemena so se zatekla v planine in od tam napadajo.

Prizorišče te nesmiselne vojne je tudi mesto Harjb, ki je zdaj popolnoma v ruševinah.

Jemensko ljudstvo je po zaslugi tujega vmešavanja še vedno razdeljeno. Večina je na strani polkovnika Salala, ki se je utrdil v jemenskem glavnem mestu Sanl. Brez vmešavanja tujine bi bila jemenska drama že davno končana

Protestni pohodi proti atomski vojni v zahodnih državah

Obsodba atomskega orožja

V treh zahodnoevropskih državah v Veliki Britaniji, Svici in Zahodni Nemčiji je prišlo v tem tednu do antinuklearnih pohodov. V Veliki Britaniji, kjer so takšni pohodi že v navadi, je bila udeležba številna. V Londonu je prikorakalo kakih 70 tisoč ljudi, ki so prebili »živi zid« polije in pohod nadaljevali do znamenitega londonskega Hayd Parka, kjer je bilo protestno zborovanje, na katerem je govoril voditelj tega gibanja v Veliki Britaniji škof Colins. V Londonu je prišlo tudi do obračunavanja z londonskimi »bobyji«, britansko policijo.

V Svici so podoben protestni pohod naredili od Lo-

zane do Zeneve. V Zenevi so udeleženci šli mimo Društva narodov, kjer so razorožitveni razgovori. Pohod si je ogledal tudi sovjetski predstavnik na ženevskih razorožitvenih pogajanjih Carapkin.

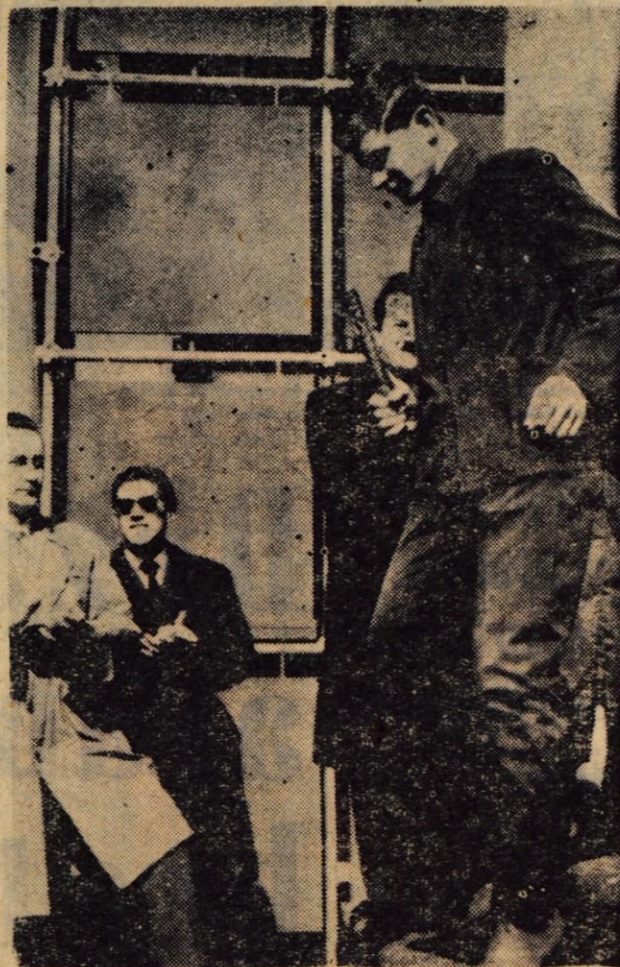
V Zahodni Nemčiji pa so priredili najmanj dvajset takšnih pohodov. Največ ljudi se je zbralo v pristanišču Bremenu. Zahodnonemške oblasti pa niso dovolile danskim državljanom, ki so se nameravali pohađa udeležiti, da bi prestopili zahodnonemško mejo. Prav tako je skupina Angležev morala obsedeti v letalu v Kölnu, ker jim niso dovolili, da bi iz letala izstopili.

Štafeta mladosti

V nedeljo je odšla iz zgodov. mesteca Jajce štafeta mladosti, ki bo letos prehodila skoraj 6 tisoč kilometrov dolgo pot. Štafeta je krenila izpred doma AVNOJ, kjer je bilo pred dvajsetimi leti zgodovinsko drugo zasedanje AVNOJ in nosi pozdrave predsedniku Titu.

V tem tednu je štafeta prehodila že dolgo pot. Posebno svečano je bilo v glavnem mestu Bosne in Heregovine, v Sarajevu. Štafeta je iz Sarajeva nadaljevala pot po Hercegovini do Dubrovnika in naprej v Crno goro. V prvem tednu je štafeta šla skozi ozemlje štirih socialističnih republik, to je preko Bosne in Heregovine, Hrvatske, Crne gore in Srbije.

Naša slika prikazuje odhod lanske štafete mladosti z Jesenic.

SREČANJA Z LJUDMI - SREČANJA Z LJUDMI - SREČANJA Z LJUDMI

Prav izjemne so prilike, da lepega dne srečamo na cesti Evropejca z indijskim turbanom. Takšen človek mora pač imeti razloge, da mu je orientalsko pokrivalo ljubše kot evropski klobuk. — ANTONIUS PETRUS BRANDES iz nizozemskega mesta Haarlem ima Indijo v malem prstu, saj jo je prepotoval poprek in počez, njegov turban, ki ga

Popotnik s turbanom

sedaj nosi tudi po evropskih cestah, pa je poklon nekega indijskega maharadže. Tujec s turbanom je pravzaprav svetovni popotnik. Nikoli nima miru. Vsako leto mora prepotovati kakšno deželo, sicer ne bi bil zdrav. Videl je morje dežel in se rokoval z ljudmi najrazličnejših ras in plemen. Spotoma se je ustavil tudi v Kranju.

● Najbrž vam je še v živem spominu popotovanje v Indijo? Kaj ste na tej dolgi poti videli in doživeli?

— V Indijo sem krenil februarja meseca lanske leto, ko je bila zima v »starem svetu« še na višku. Potoval sem z avtostopom. Že v Nemčiji sem obstal na cesti v snežnem metežu in zeblo me je na vso moč. Potem sem se v Nišu naglo okopal in vroč odšel na cesto. V bolgarskem mestecu Plovdiva sem zaradi pljučnice moral v bolnišnico. Ostal sem osem dni priklenjen na posteljo. Ker v Turčiji vsi kadijo, bi se skoraj zopet prehladil, ko sem na vozilih odpiral okna, da sem ujel sveži zrak, sicer bi se zadušil. Po slabih azijskih cestah sem bil v nevarnosti, da zbolim za morsko boleznijo. V Perziji, kjer imajo samo 500 kilometrov asfaltiranih cest, mi je »obračalo želodec«. V Indiji, kjer govori vsak orožnik odlično angleščino, sem se najlažje sporazumel. Pot je bila dolga. Bil sem tri in pol meseca na cesti.

● Do sedaj ste večkrat prepotovali tudi našo deželo. Kakšen vtis ste dobili o njej?

— Vtis imam, da se dežela naglo razvija. Pred desetimi leti sem brezupno stal na vaših cestah, zdaj pa je promet že precej živahen. — Z. T.

Predsednik ZAR
Abdel Gamal Naser

Predsednik Sirije
Salah Bitar

Predsednik Iraka
polkovnik Abdel Salam Arif

V Kairu so razglasili trojno zvezo med Egiptom, Sirijo in Irakom

Država arabskih bratov

V palači Kubeh v Kairu so sredi tedna dokončali razgovore o ustanovitvi unije med Egiptom, Sirijo in Irakom. Uradne državne delegacije so vodile ugledne politične osebnosti, pa tudi telefonski razgovori med Kairo in Bagdadom so bili stalni. V Kairu so se trije člani bodoče Združene arabske republike sporazumeli, da bodo z glasovanjem 27. sept. tega leta volivci v vseh treh pokrajinah povedali svojo voljo o državniški zvezi med tremi narodi, ki govorijo skupen jezik in se imajo za brate.

NA KONCU SVETA

V zgodovini Arabcev so bili arabski narodi samo enkrat združeni pod isto streho. Okoli sto let po velkem arabskem preroku Mohamedu so beduini iz puščavskih predelov arabskega sveta osvojili in postavili eno izmed največjih carstev, kar jih je bilo v človeški zgodovini. Preden so jih zaustavili na evropskih tleh, nekje v današnji Franciji, so Arabci prišli do zahodne afriške obale, ki je takrat veljala za konec sveta. Arabska zgodovina je takrat poznala močne vladarje, velike vojskovodje, največje znanstvenike in filozofe tistega časa, pomorščake in gusarje.

Vendar pa je sčasoma to carstvo razpadlo kot trdnjava iz peska. Močne evropske države in turški imperij so si razdelili arabski svet.

Po drugi svetovni vojni so arabske države po vrsti začele dobivati samostojnost. Vendar pa s samostojnostjo se ni bil izbrisal razdor, ki so ga nekdanje kolonialne države namerno sejale med arabskimi brati. Sele zadnji

preobrati v arabskih državah so ustvarili potrebne pogoje za združitev.

NEENAKOST MED BRATI

Ne glede na velike razlike glede splošne razvitosti so težnje za skupno državo povsod zelo močne. Tudi bogastvo teh dežel ni enako. Egipt se je na primer začel industrijsko razvijati že v času, ko še ni bil popolnoma samostojen, medtem ko je Sirija v industrijskem razvoju precej zaostala, da ne

OBISK V AMERIKI

Med svojim obiskom v Ameriki je maroški kralj Hassan II. nakupil 5 tisoč novih belih poletnih oblek. Razen tega je kupil še 20 novih avtomobilov, med njimi kar 5 cadillacov. Kraljev brat Mulaj Abdalah pa si je omislil novo jahto.

ZGANJE V CERKVI

Duhovnik Sergej Mikstin in njegov kaplan iz mesta Kjuršaka v Sovjetski zvezi nista bila zadovoljna s številom vernikov, ki prihajajo v cerkev. Zato so v zvoniku uredili kotel za kuhanje žganja, ki so ga po verskem obredu delili zainteresiranim vernikom. Ta vaba duhovne misije pa je povzročila globo 30 rubljev, ki jo je duhovnik moral plačati za protizakonito ravnanje, ki ni v skladu z verskimi svobodskimi načeli.

POPRAVLJEN NOS

Ameriška filmska igravka Shirley MacLain je razočarala svoje prijatelje, ko je nekoga dne izginila brez slehernega sledu. Vsi so mislili, da se je prehladila in je morala za nekaj časa v bolnišnico. Ko se je iz bolnišnice vrnila, je povedala: »Dala sem si nekoliko skrajšati svoj nos. Ta je bil sicer za moje filmske soigravce privlačen, vendar jih je v določenih prizorih oviral. Zaradi tega sem si ga dala popraviti.«

govorimo o Jemenu, kjer še vedno niso odpravili srednjeveških razmer.

Nova trojna zveza, ki jo s takšno vneto gradijo, temelji na prepričanju, da izgradnja nacionalnega gospodarstva in industrije pomeni pravzaprav nekaj novega v njihovem razvoju in utrjuje njihovo neodvisnost do tujine, ki še vedno ni odmaknila svojih grabežljivih rok od arabskega bogastva. Po drugi strani pa združevanje arabskih držav ne gre brez dolo-

čene usmerjenosti k socialističnim oblikam. Čeprav so razlage arabskega socializma različne in marsikdaj nasprotujejo evropskim pojmom, pa vendar ni mogoče prezreti, da je socializem privlačen, ker daje dovolj jamstev, da bo njihov razvoj nagel in uspešen.

ARABSKA TROJKA

Industrija kot glavni vir bogastva je v vseh treh arabskih deželah slabo razvita. V Egiptu je v industriji zaposlenih le okoli četrta milijona delavcev. Proti dvajsetim milijonom je to zelo malo. V zadnjem času so v Egiptu naglo začeli graditi tekstilno industrijo, ki pa ima večne težave z oskrbo z električno energijo. Črna metalurgija je zastopana z eno samo železarno, ki pa daje okoli 100.000 ton surovega železa. Zgradili so tudi že novo železarno v Helvanu, ki pa dela z uvoženim premogom. Tudi Irak ni razvitejši. V industriji dela okoli 100 tisoč delavcev. Največ jih je zaposlenih v rafinerijah nafte. Tekstilna industrija je na lestvici še vedno med vodečimi. Razen tega imajo v Iraku 10 tovarn za predelavo tobaka, 7 tovarn za milo, 2 tovarni čevljev in 3 tovarne cementa. Med vsemi je najslabše razvita Sirija. Napreduje tekstilna industrija. Sodobne tovarne so zgradili za predelavo bombaža in volne. Sirija ima tudi najmodernejšo in največjo tovarno stekla na Bližnjem vzhodu in dve tovarni cementa v Dumaru in Alepu.

Rekli so...

»Korektnost je vrлина tistih, ki nimajo drugih vrlin.«

Shirly Mae Lain, ameriška filmska igravka

»Sklenila sem, da bom v prihodnje manj jedla in se bolje oblačila.«

Jayne Mansfield, ameriška filmska igravka

»Kakršnakoli je že nova moda, prve žene, ki se je oprinejo, so vedno takšne, da jim ne pristojajo.«

Silvana Mangano, italijanska igravka

»Ne smemo spreminiti afriških držav v pionske evropske politike.«

Coove de Muerville, francoski zunanji minister

»V deželo iluzij potuje več ljudi, kot mislimo, največkrat tudi brez vozniških listkov.«

Karel Nicolaus, nemški publicist

»V športu ničesar ni treba jemati resno. Nemo-goče je, da bi bil vsak športnik zmagoavec.«

Emil Zatopek, češki lahkoatlet

»Angleži niso iskreni niti sami pred sabo, kaj šele do drugih.«

Fernandel, francoski komik

»Lov atomov je težji na političnem torišču kot na znanstvenem.«

John Kennedy, ameriški predsednik

»Državniki bi se morali veliko naučiti od twista. Ta ples daje ponk, kaj

pomeni sporazum o nenapadanju.«

Jean Marais, francoski filmski igravec

»Veste, v Bandungu so bili Afričani ob strani. Večina med njimi še ni imela samostojnosti. V Adis Abebi pa bodo za mizo sedele neodvisne afriške države. Vrednost te konference je zajamčena že s tem, da je do nje prišlo.«

Leopold Senghor, predsednik Senegala

»Zelo smešne so vesti, da bi lahko zamenjala svojega očeta na položaju predsednika indijske vlade. Brez dvoma bo nekdo zamenjal Nehruja. Težko pa je napovedati, kdo bo to.«

Indira Gandhi, poslanka indijskega parlamenta

Ljudje brez stalnega bivališča

V Glasovi panorami smo letos 13. apr. brali o nomadih v Iranu, ki se spomladi, ko postane paša v ravninskih predelih nezadostna, selijo v višinske predele, kjer je trave še v izobilju. Prav je, da ob tej priliki povemo o nomadih nekaj-več, predvsem še zato, ker imamo v naši ožji domovini tudi še ostanke te primitivne, za povsem določene geografske pogoje vezane oblike gospodarstva.

Z besedo nomadi označujemo potujoče pastirske narode. Beseda je grškega izvora in jo smemo uporabljati le v njenem prvotnem pomenu, kot so jo uporabljali grški klasiki, sorodno z *nomos* — pastir in *nomos* — travnati pašnik. Niti jezikovno niti kulturnozgodovinsko ne smemo izraza nomad uporabljati za plemena, ki tavajo po nekem določenem prostoru, ki se selijo iz kraja v kraj — če to ni v zvezi s pastirstvom.

AZIJA — SREDISCE NOMADOV

Nomadsko življenje je najizrazitejše pri mnogih plemenih neizmernega stepskega in pustinskega pasu, ki se vleče skozi centralno in jugozapadno Azijo vse do severne Afrike, torej pri Mongolih, Turkih, semitskih in hamitskih narodih. Nomade pa najdemo tudi v grmovnatih predelih jugozapadne Afrike, kjer Hottentoti in Herero pasejo svoje črede. Če to le v grobih črtah nakazano geografsko razprostranjenost nomadov vnesemo na zemljevid sveta, vidimo, da nomadov ni v Ameriki. Ameriški Indijanci so ostali na primitivnejši stopnji oblike gospodarstva, na lovu, medtem ko je šel razvoj v Aziji in Afriki korak naprej — k pastirskemu življenju.

Nomadstva ni mogoče odpraviti administrativno. Tu načrta in volja enega človeka še ne pomenijo ničesar, kajti tak potujoči pastirski način življenja imajo nomadi sicer res »že v krvi«, toda ne zato, ker bi prav tako hoteli, ker bi jim bilo to neznansko všeč, ampak zato, ker jim geografski pogoji drugače ne dovoljujejo! Edino s stalnimi selitvami lahko preživijo svoje črede in sebe, zakaj ko zmanjka hrane za živino v nižinskih predelih, ko tu pomanjkanje vode in sončna pripeka rastlinje uničita, je treba iti v višje predele, tja, kjer je zelene trave še dovolj. Ko pa tam zapade sneg in postane hladno, se je treba spet vrniti v toplejše nižinske kraje.

Znani danski etnolog Kaj Birket-Smith v svoji knjigi »Poti kulture« pravi, da so prvotni nomadi vezani na travnate stepe, po katerih se s svojimi čredami, ki jih v glavnem sestavljajo ovce in koze ter razmeroma malo kamel, redno selijo. Nasprotno pa spremembo kraja tem plemenom v večji meri določajo slučajne vremenske prilike. Tem je najvažnejša domača žival kamela, v njihovem gospodarstvu pa kraja in ropanje ne igrata majhne vloge. Prehod med nomadi in kmeti tvorijo polnomadi, ki se že nekoliko ukvarjajo s poljedelstvom in poznajo samo letne selitve. Kot četrti tip pa omenimo planinske nomade, ki se pozimi selijo v nižino, poleti pa se vračajo v planine.

NOMADI V JUGOSLAVIJI

V Jugoslaviji je alpsko-dinarski predel znan po posebnih oblikah ekonomskih selitev pastirjev in živinorejcev. Področje ob vzhodni obali Jadranskega morja, od predgorja Julijskih Alp, Trnovskega gozda in Snežnika pa vse do Črne gore, je demogeografsko eno najbolj zanimivih v Evropi. Za te kraje je značilno ekonomsko povezovanje med nižinskimi primorskimi predeli z mediteranskim podnebjem, z velikimi kolebanji pogojev za gospodarstvo — posebno za živinorejo — v teku letnih časov enega leta, in med visokim planinskim zaledjem s svežimi, dovolj vlažnimi in z zelenjem bogatimi poletji in hudimi zimami z veliko snežnih padavin. — Ekonomska povezava nizkega Jadranskega primorja z visokimi planinskimi predeli je tu nujnost, ki jo narekuje sama narava s svojimi značilnostmi: siromašna kamenita tla, spremem-

ba klimatskih pogojev v teku letnih časov in neverjetno dobro dopolnjevanje obeh sosednjih prirodnih pasov. Tak sistem selitev je v teh predelih verjetno že zelo star in poteka od prvih začetkov živinoreje in kolonizacije.

Novi čas! Živinoreja je dobila tudi drugo obliko vzreje, čeprav je stiska neprimerno večja kot nekoč na pašnikih po gorah

Za primer pogledimo na kratko letne selitve prebivalcev Podveležja v Hercegovini, ki jih podrobneje opisuje Tvrčko Kanaet v knjigi »Podveležje i Podvelešci« (Naučno društvo NR Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1955). Podveležje leži na jugozahodnem pobočju planine Velež, torej v prehodnem pasu med jadranskimi primorskimi kraji in visokim dinarskim področjem. Tu je 7 vasi. Pozimi pasejo Podveležci svoje

črede v mediteranskem klimatskem področju okoli Mostarja, Blagaja in v okolici. Te zimske pašnike imenujejo »najdonje trave«. »Donje trave« so pod vasi Podveležja do »najdonjih trav«. »Srednje trave« so okoli vasi Podveležja in nekoliko iznad njih, »gornje trave« nekaj sto metrov višje in nazadnje »najgornje trave«, ki se razprostirajo do vrha planine Velež z najvišjim vrhom Velež (1969 m). V teh petih pasovih se gibljejo Podveležci s svojo živino v teku leta, razen tega pa poleti pasejo svoje črede še na Bjelašnici (2067 m) in na Visočici (1974 m).

»SEZONSKI POLJEDELSKI POLNOMADIZEM« V BOHINJU

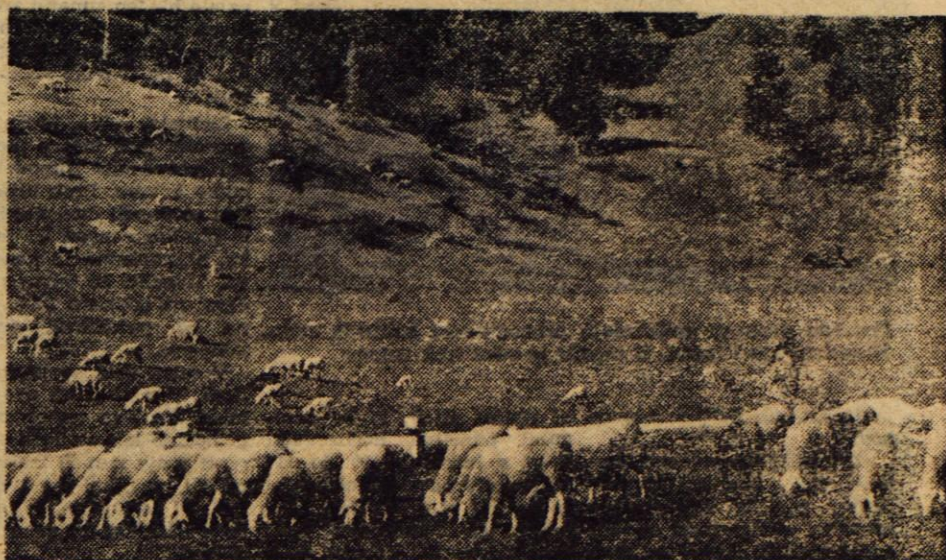
Podobno je v Bohinju, kjer je planinsko pastirsko gospodarstvo razvito kot le malokje drugje v Sloveniji. Alpska planšarska živinoreja izkorišča krmno bazo treh višinskih pasov skladno z vegetacijskim ritmom v smeri navzgor. To povzroča tudi nastanek treh tipov bivališč — stanovanjskih in gospodarskih zgradb, razporejenih po ustreznih pasovih.

Svoja osnova in stalna bivališča imajo bohinjci živinorejci v vaseh Stara Fužina, Studor, Bohinjska Srednja vas, Češnjica itd. Spomladi začno pasti na dolinskih domačih pašnikih okrog vasi in na predplaninskih pašnikih (npr. v Ukancu), nato nekako do konca junija na nizkih planinah in predplaninah (1000 do 1500 metrov), ko ženejo na prave planine (1400 do 2000 m), kjer ostanejo do prve polovice septembra, nakar pasejo zopet na prehodnih planinah ali na vaških pašnikih. Za leto 1961 mi je Janez Logar iz Studorja na »Krajem balu« takole pripovedoval:

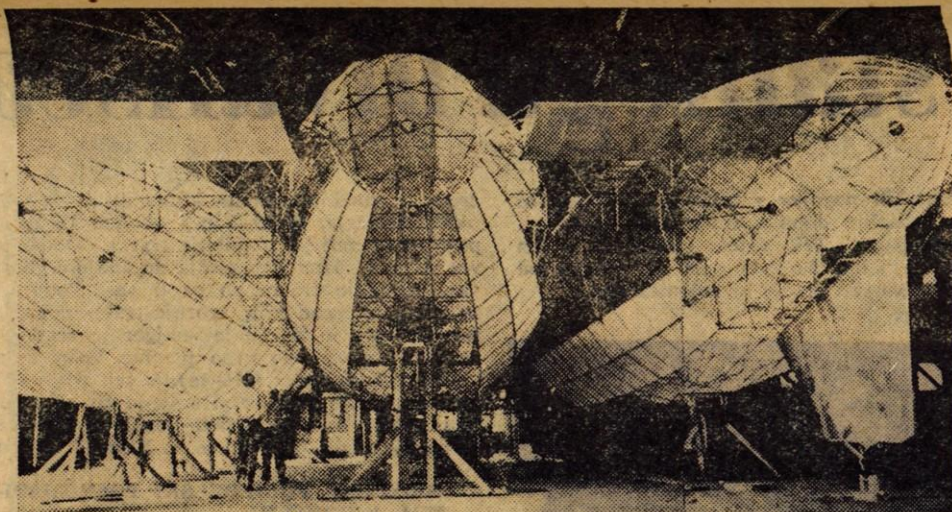
»Živino smo odgnali na pašo 26. junija, in sicer najprej v Ukanc, kjer smo se zadržali pet tednov, nato višje, v planino Blato, kjer je bila živina štirinajst dni, potem pa še višje, v planino Dedno polje, kjer smo ostali osem tednov. Nazaj grede smo ostali spet štirinajst dni v planini Blato. V Ukanc smo se vrnili 20. septembra.«

V nižje planine, kjer imajo razen staj za živino tudi prave hiše z vežo, »čevdrom« za mleko in »hišico« (npr. v Ukancu), se v času paše preseli pogosto vsa družina, ker tam tudi kosijo in obdelujejo njive (npr. na Uskovnici). Podobno je na Bovškem, kjer živi večina družine nekaj časa v pristajah. V višje planine pa ne gredo vsi, ampak le kak starejši član družine; tu imajo lesene staje, v katerih je spodaj prostor za živino, zgoraj pa za planšarje. R. K. Ložar pravi v Narodopisju Slovencev (Ljubljana 1944), da je ta način planšarskega gospodarstva v Bohinju »sezonski poljedelski polnomadizem«.

ANDREJ TRILER

Stari čas. Planšar s svojo drobnico živi življenje, ki je precej podobno civiliziranemu nomadu

Vsi, ki so si ogledali gradnjo tripelina, prizna vajo, da stvar izgleda zelo resno. Monroe Drew pravi: »Zaupanje je temelj dela.«

Zračna ladja prihodnosti?

Tripelin Aereon 3

Ameriški župnik in upokojeni mornariški pilot sta začela uredničevati zanimivo zamisel. Prepričana sta, da bodo tripelini postali ladje prihodnosti in v hangerju Mercer Country Flughafens v Trentonu v ZDA sta že začela graditi tako zračno ladjo. Tripelin je sestavljen iz treh trupov, izmed katerih je vsak dolg 25 metrov. V prihodnosti pa naj bi gradili prek 330 metrov dolge, ki bi bili prostorni in udobni kakor preoceanški velikani, poganjala pa naj bi jih atomska energija. V svojih skladiščih bi lahko prenašali sto ton blaga, katerega transport bi bil tako hitrejši in cenejši kot s katerikoli drugim transportnim sredstvom.

Trije trupi so že skoraj povsem dokončani in merijo v največjem preseku 5,1 metra ter stojijo med seboj negibno povezani. Srednji je podoben veliki cigari, pri kateri je konica odgriznjena in na sredini sprednje ploskve bo zračni vijak. Oba zunanja trupa nosita krmini in višinsko vodilno napravo. Predvidoma naj bi se tripelin prvič dvignil leta 1964 in njegovi očetje so prepričani, da bo to vodilo k ponovnemu vsta-

Ker so med seboj povezani z obloženimi oporniki, so kakor velika nosilna ploskev. Menimo, da bomo s tripelinom lahko dosegli hitrost več kot 100 km na uro, in to v vsakih pogojih, celo proti vetru. Seveda se nočemo popolnoma odpovedati sodobnim pogonskim sredstvom.

V sprednji del srednjega trupa nameravajo vgraditi 30 kilogramov težko zračno turbino z močjo 80 KS. Ta bo poganjala 6,3 m dolg dvokril-

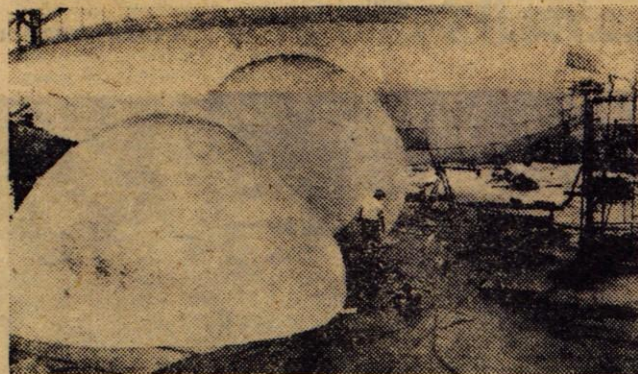
izkoriščanjem tako imenovane gravitacijske sile.

Vsak trup bo imel po 6 zračnih celic, v katerih bo skupaj 1130 kubičnih metrov helija, kar bo zadostovalo tripelinu za dviganje. V višjih zračnih plasteh se bo dvigal kakor balon. Pri tem bo naravnal pilot višinsko krmini tako, da se bo nos zračne ladje dvignil za približno 5 stopenj in namesto da bi se »AEREON III« dvigal navpično, se bo začel pomikati poševno, in to celo s precejšnjo hitrostjo.

Ko bo dosegel tripelin določeno hitrost in višino, bo naravnal pilot višinsko krmini navzdol. Nos trupa se bo spustil in »AEREON III« bo v poševnem letu padal proti zemlji. Včasih so se baloni dvigali tako, da so z njih pometali odvečno obtežitev. Pri tripelinu pa je predvideno segrevanje helija s pomočjo izgorevanja propana. V večjih višinah naj bi potem kurilno napravo izključili in vključili hlajenje, ki bo davajalo hladen zunanji zrak po ceveh v zračnih celicah. Zaradi znižane temperature helija se bo tripelin začel spuščati.

Ladijska rebra, prečniki in oporniki treh močno med seboj povezanih trupov so iz lahke kovine. Prek tega skeleta so napeli dve plasti kože iz plastične mase, ki je tanka, nepropustna in nezgorljiva. Tripelin bo lahko prenočeval na odprtem prostoru in ne bo potreboval dragega hangerja.

V celoti dela na projektu 6 ljudi. V uredništev svoje zamisli povsem zaupajo. Ze prihodnje leto se bodo o tehtnosti svoje zamisli lahko prepričali, z njimi pa tudi vsi tisti, ki se jim zdi ta zamisel morda fantastična ali celo komična.

Posebno pozorno preizkušajo neprodušnost helijevih celic, ki sestavljajo tripelin. V ozadju je eden treh trupov

janju zračnih ladij — cepelinov.

»Zamisel je popolnoma jasna,« trdi župnik Monroe Drew, gonilna sila celega projekta. »Trije trupi so bolj aerodinamični, kakor en sam.

ni zračni vijak, ki bo omogočal tripelinu horizontalni vzlet s hitrostjo 100 do 115 kilometrov na uro. Večino časa pa naj bi »AEREON III« kakor ga imenujejo, letel brez pogonskih naprav, le z

Posebna vozila za mestna središča naj rešijo problem prenatrpanih ulic in parkirišč

City - avto

Vsa velika mesta so pred vedno hujšim problemom, kako zagotoviti vsaj nekoliko znosnejši promet, dovolj parkirnih prostorov in garaž ter omejiti število nastojev in nesreč, ki so vsakdanji pojavi na ulicah. Povprečno potrebuje vsak današnji »normalen« avto 8 kvadratnih metrov parkirnega prostora. Če si pri tem zamišljamo štiri ljudi, ki so izkoristili ta avto, je to še razumljivo. Veliko bolj pa se srokovnjakom jeziijo lasje ob mislih, da se v »mercedesu 300« ali »Linkolnu« pripelje en sam človek. Mestni urbani si razbijajo glave, kako zagotoviti vedno več parkirnih prostorov in garaž prav tam, kjer je za to najmanj prostora — v mestnih središčih.

Ljudje prihajajo v središče večinoma posamič zaradi osebnih opravkov, pri tem pa uporabljajo za prevoz vozila, ki so namenjena štirim osebam. Prometni strokovnjaki in izdelovalci avtomobilov razmišljajo o uvajanju tako imenovanih mestnih vozil (city-avto).

KAJ JE MESTNO VOZILO?

Majhen avtomobil je to, z ne preveč ambicioznimi težnjami, samo da gre. Je brez razkošne udobnosti, predvsem pa brez »nosov« in »repov«. Maksimalno sta v njem dva sedeža in nekaj prostora za ročno prtljago. Tak avto tudi ne zavzame

več prostora kakor dva kvadratna metra. Namesto enega 4-sedežnega avtomobila je mogoče spraviti 4 mestna vozila. S podobnimi prednostmi je volkswagen začel prodirati na ameriški trg. Nekatera znana majhna vozila, kakor fiat 500 ali goggomobil, so še vedno prevelika za tipična mestna vozila.

Pritlikavček med mestnimi vozili je prav gotovo »PEEL P 50«, ki je bil razstavljen na londonskem Salonu 1. 1962. Nekateri kritiki so ga označili za senzacijo, vendar pa večina strokovnjakov meni, da »PEEL« ne bo nikoli postal splošno mestno vozilo. Ima sedež za eno osebo in ena vrata, ki se odpirajo na levo. Ceprav doseže s 50 kubičnim motorjem 60 km na uro ima vendar premajhne možnosti za zahteven mestni promet. Na sto kilometrov porabi 3 litre bencina. Cena je po splošnem mišljenju previsoka, saj bi dobili za tri take en volkswagen.

V Tokiju se prerivajo v gostem prometu japonski »CONY GUPPY«. Dolgi so 2,5 metra in tehtajo 270 kg. Motor ima 11 KS moči in doseže hitrost 80 km na uro. Poljaki imajo »SMYK« za svoje mestno vozilo, pri katerem se odpirajo vrata na sprednji strani kakor pokrov. V njem je prostora za dva odrasla in dva otroka.

S konstrukcijo mestnih avtomobilov se zelo intenzivno ukvarjajo tudi v Franciji in Italiji. Morda bodo od tam prišle boljše rešitve.

ZANIMIVOSTI

AVTOMATIČNA ZAVORA

Skopski konstruktor in znanjitelj mehanik Stavre Jančevski je izdelal napravo za avtomatično zaviranje motornih vozil, za katero menijo, da ima celo vrsto prednosti

pred sedanji. Predvsem je zaviranje mnogo bolj učinkovito in ne dovoljuje gumijastim kolesom, da bi se premikala levo in desno.

Avtomatična zavora je že patentirana pri zveznem patentnem zavodu in se od dosedanjih zavor precej razlikuje že po svojem nenavadnem videzu. Ima obliko malega kolesca in se lahko montira na notranji strani avtomobilskega kolesa. Če se med vožnjo zgodi, da zračnica enega izmed koles popusti, del teže pritiska na kolo zavor in mehanično pride prek zavor do avtomatičnega zaviranja. Voznika opozori kontrolna svetilka na armaturni plošči.

Največja kolesa na svetu ima vrtni stroj, ki ga uporabljajo za vrtnje nafte v libijski puščavi. Orjaška pnevmatika, ki so jo izdelali v Ameriki, je široka 1,20 m, njen premer pa je 3,20 m. Vrtni stroj je težak 220 ton.

Industriji motornih vozil nudi ta izum velike možnosti zaradi enostavne in hitre izdelave glede na sedanje zavor. Konstruktor Jančevski je do sedaj izumil več različnih izboljšav za avtomobile

»Beograjska pomlad«

Majda Sepe je na beograjskem festivalu zabavne glasbe stalna pevka

Ce se ne motim je to drugi jugoslovanski festival zabavne glasbe — prvi je bil kot je znano v Zagrebu. Za vsakega, ki posluša naše festivale, je bil prav ta prijetno presenečenje, presenečenje zato, ker je na njem prevladovala živahna glasba. Razlika je torej nadvse očitna. Po tradicionalno solzavi Opatiji, po naravnost zoprotno nivojskem Zagrebu, smo dočakali festival, kjer je (kot na Bledu) prevladovala optimistična ljudska popevka. Seveda tudi nivojci niso ostali brez predstavnikov — od 20 melodij je bilo 7 nivojskih, kar je za jugoslovanske razmere izredno malo.

Na tem mestu bi obravnaval samo nekaj značilnosti tega festivala in jih morda »zabelil« z nekaterimi ocvirki, brez katerih pač ne gre. Finale nismo mogli gledati v celoti, ker je »vsokočila« opera »Amistakeo«, ki je sicer opera visoko umetniške vrednosti, vendar bi lahko ljubljanska televizijska postaja našla zanjo tudi primernejši čas. Nobena skrivnost ni, da je na vseh tovrstnih festivalih finale daleč najboljši del festivala. Omenjeni »vpad« si lahko razlagamo različno, vendar se raje v to ne bi spuščali.

LEPE SKLADBE

Popevke so bile lepe, ljudske, razen 7 izjem res prave popevke. To je glavna značilnost festivala, in to zelo pozitivna. S tem je namreč prireditelj opravičila svoj obstoj in tudi denar, ki ga je zanjo dala družba. Vendar je originalnost te kompozicije vprašanje. Skoraj vse so bile namreč izredno slične že znanim, predvsem italijanskim melodijam. Eden izmed njih (Nomina sunt odiosa) je bila duhovita kompozicija delov treh italijanskih popevk (Love in Portofino, Volare, Bambina).

RITMI

Kakor je Zagreb 1963 (velja za tipične popevke) zaživel in odmiral v znamenju twista, tako je za »Beograjsko pomlad« značilen ritem sambe in chachacha. Tu je šlo včasih kar predaletč, tako da je popevka Mirka Sonca »Tvoja pjesma«, ki je po naravi tango, po sli (morda radi večje »modernosti«) postala samba.

ARANŽMANI

Aranžmani so bili v splošnem dobri kakor tudi oba orkestra. Tu velja posebej omeniti zelo dobre aranžmane Nikice Kalodjera in Bojana Adamića (Proslaviću taj dan).

Uspel festival zabavne glasbe - Gabi Novak uporabljaja nova izrazna sredstva - Dve skupini pevcev

PEVCI

Pevci se delijo v dve skupini — v dobre in slabe. Sploh je bilo pevcev zelo mnogo (če sem prav naštel — preko 30). Dobri so bili predvsem: Marko Novosel, Dušan Jakšić in Djordje Marjanović, med pevkami pa Nina Spirova, Marjana Deržaj, Gabi Novak in Nada Knežević. Izrazito slabi predvsem intonacijsko pa tudi ritmično: Toković in Jevremović.

NEKAJ »OCVIRKOV«

Menda je sedel Vice Vukov med publiko. Sam tega sicer nisem videl, vendar je odsotnost tega znanega pevcu vredna pozornosti, posebno, ker je bilo na festivalu nekaj nemogočih popevk kot nalašč zanj. Menim, da ni nujno, da se Vice »potopi« skupaj z »Brodovi«. Ni prav nič kriv.

Dušan Jakšić je izredno velik, mikrofon pa se, kot je videti, ni dal primerno dvigniti, zato je revež pel v razkoraku. Menim, da je bolj estetsko prilagoditi višino mikrofona pevcu kot narobe.

Arsen Tedić ima prav svojevrstno interpretacijo popevk — mislim tu na roke. Stvar gre približno takole. V prvem in drugem taktu je desna roka iztegnjena, v tretjem in četrtem taktu leva roka iztegnjena, v naslednjih dveh taktih pa sta iztegnjeni obe roki. Ta ročna vaja se potem spremeni v drugačnem vrstnem redu.

Gabi Novak je svojemu klasičnemu božanju mikrofona dodala še posebne vrste gibov, ki so potrebni že zato, ker je to nekaj novega. Preden zavoje fortissimo, spusti roke ob telesu. nato jih sunkovito dvigne v predročenje in pri tem se nekako vsa iztegne. Človek ima vtis, da bo zletela pod strop.

NAGRADE

Prva nagrada publike (150.000 dinarjev) — »Priča o izgubljeni ljubavi« (avtor Aleksandar Nećak) je popevka s tipično srbsko melodiko, kar ji je razen dokaj dobrega teksta prineslo povsem zaslužen prvo mesto. Zeleti je, da bi jo tudi na ljubljanski postaji večkrat slišali.

Obrobna opazka: aranžma ponekod zveni preveč špansko.

Druga nagrada publike (120.000 dinarjev) — »Beograde« (glasba Dušan Jakšić — tekst Djordje Marjanović) je glasbeno sicer šibka, vendar ima tekst in tematiko, ki je že vnaprej zagotavljala uspeh. Oba avtorja sta pesem tudi pela. Teško bi se odločil, kdo je bil boljši. Nagrada zaslužena.

Tretja nagrada publike (100.000 dinarjev), nagrada revije Ritam za »najvredniju melodiju« — »Proletni cvet« (Radoslav Gajić). Pesem »Najvrednija melodija« je sicer stvar diskusije, toda popevka je v resnici ljubka in predvsem srbska, domača, čeprav včasih zveni nekoliko pretirano orientalsko.

Vse tri nagrade demantirajo mnenje nekaterih »nivojcev«, da je uporaba domače, ljudske melodike v popevki neuspešen poskus. Ali bo lekcija zalegla? Na žalost so bile to tudi (razen nekaterih popevk hrvatskih avtorjev na dalmatinske motive) edine, ki so bile res naše.

Za razočaranje je na koncu poskrbela žirija. S 150.000 dinarji je nagradila popevko Zbogom, ki jo mirno lahko postavimo v isti koš s proslulo popevko »Brodovi«. Publika je nato nadvse temperamentno reagirala. Se bolj pa je očitno, da je bila znana londonska lekcija premalo in da bodo verjetno potrebne še druge.

Zaključek? Festival je povsem uspel in vsakemu ljubitelju popevk je lahko žal, če ga je zamudil. — Dr. Vladimir Stiasny

Majda Sepe in Marjana Deržaj sta v »Beograjski pomladi« zastopali slovenske pevce

Negujmo roke

Pomlad je tu in prav kmalu bomo že oblekle brezokavne obleke. Pri tem pa ne smemo pozabiti na roke, te naj bodo negovane in seveda čiste.

Da boste imele lepo gladko kožo, si boste roke prav vsak večer namilile in si jih z umivalno vrečko ali krtačo zmasirale. Nato si boste peno izplaknile s toplo vodo in nazadnje še z mrzlo. Za brisanje bomo vzele grobo brisačo in si roke temeljito osušile. Če imate bolj suho kožo, si boste roke še namastile z mastno kremo.

KOMOLCI

Ne pozabite na komolce, ti so navadno pravi pastorki. Ko si umivamo roke, še posebno skrbno namilimo komolce in jih zmasiramo. Tedenska oljna kopalnica komolcev bo pripomogla, da bodo ti postali kaj kmalu gladki. Vzele boste 2 posodici, v katerih boste nalile nekaj olja in ga rahlo segre-

le. Za nekaj minut potopite komolce v olje in si jih nato še zmasirajte. Učinek je prav zanesljivo dober.

RDEČE ROKE

Te tudi niso preveč priljubljene. Čeprav smo zaposlene žene, pa si včasih vzemimo le nekaj minut časa za osebno nego. Američanke cenijo pri negovanju rok krompir. Takole si ga pripravijo: krompir skuhamo, olupijo in ga zmečkajo, še toplega položijo na platnen ovoj in si ga ovijejo okoli rok. Da krompirjeva masa ostane dlje topla, si roke prekrijejo z brisačo. Ko masa omrzne, jo odstranijo in splaknijo roke s hladno vodo. Poskusite še ve! Prav enak uspeh boste dosegle s skutinim obkladkom.

Za deževne dni

Letošnja zima je bila prav zares huda. Mnogi že težko pričakujejo pomladi, drugi pa se bojijo dolgih deževnih dni. A če smo pravilno oblečeni, se nam dežja res ni treba bati.

Dežen plašč je silno potreben kos garderobe. Letošnji kroji so klasični ali v modni redingot obliki, praktični kostim iz impregniranega popelina ali gabardena se bo tudi prav rad vrnil na vidno mesto med modeli. Barve za plašče so: zelena, rdeča, svetli drap toni; vsepovsod pa so zlati gumbi.

Ljubka cocktail bluzja je povsem enostavna in si jo lahko same ukrojite. Nosile jo boste za vse boljše priložnosti

Mali nasveti

MLEČNI MADEŽI

Mleko odstranimo z mrzlo vodo in milom, če ne gre, si pomagamo z bencinom.

LAKI IN OLJNATE BARVE

Lake in oljnate barve iz tkanine najprej previdno izpraskamo, nato čistimo tkanino s terpentinom, nato s špiritom in nazadnje z bencinom.

VREDNOST JEDI

Vrednost kuhanih jedi se tem bolj zmanjšuje, čim bolj stoje na toplem štedilniku. Tako ob nizki temperaturi propada vitamin C, začno pa se razvijati tudi škodljive glivice, ki jed razkrajajo. Bolje je kuhano jed postaviti na hladno in jo pogreti šele, tik preden jo damo na mizo. Moderna znanost se strinja s pregovorom, da je sedemkrat pogreto kislo zelje najboljšo.

Otrok

Če je naš otrok še tako priden in »pameten«, se vam je gotovo zgodilo, da je mali nadobudnež slikanico, ki ste mu jo z veseljem poklonili, v nekaj dneh razcefral. Morda se vprašamo, če je otrok še »premlad« za knjige.

Ze enoleten otrok lahko gleda slikanice in je pravilno, da mu jih kupimo, le gledati jih moramo skupaj z njim. Pomagajmo mu obračati liste in mu skušajmo pokazati, da knjiga ni predmet, ki bi se ga strgalo in vrglo v koš, ampak je zato, da ga gledamo, beremo in si ga nato spravimo. Kot je vedno potrebno z otroki potrpljenje, ga boste tudi tu potrebovali precejšnje mero in gotovo vam bo uspelo, da bo že otrok vzljubil knjige.

Modni dodatki

Zopet nekaj za tiste, ki želijo iti v korak z modo. Lak, ki je bil že preteklo sezono zelo cenjen, se je letos še bolj uveljavil, in to kombiniran. Najpogosteje so čevlji kombinirani, in sicer: rdeče-črno, črno-zeleno, belo-črno, seveda enobarvni beli čevlji bodo v letošnjem poletju odigrali prav tako pomembno vlogo. Pri poletnih čevljih opazimo luknje v vseh velikostih, pogosto so tudi okrasne sponke in ozki jermenčki.

Upamo, da se bodo naši proizvajalci dežnikov zavedali, da so poletni modni dežniki temnejših barv in živo pisani. Končno so postali precej veliki, tako da nudijo res varno streho. Elegantno konico in držaj je izpodrinil pravcati moški ročaj.

Torbice so — ali v strogi kvadratni obliki ali pa v tako imenovani »spredovniški« obliki, kot jo nosijo spredovniki ali poštarji. Te torbice so navadno na daljših ročajih, tako da jih lahko nosimo obešene čez ramo. — Opazile ste že verjetno tudi torbice s kovinskimi verižicami, ki so prav deklislo živahne. Morda bi si k stari torbici kupili le novo verižico in prijetna sprememba bi bila tu.

Sportna mladostna torbica ni le praktična, ampak tudi pri- kupna. Ker jo obesimo enostavno čez ramo, jo boste nosile verjetno prav rade na spomladanske sprehode

Ali smemo usnje likati?

Morda ste si kupili usnjeni kostim? Pojavile so se gube na krilu in ste kar obupali, kako bi se jih rešili. Ni tako hudo! Kostim obesite za nekaj ur na svež zrak in gube bodo izginile. Če so pa le trdovratne, se lahko poslužite likalnika. Vendar previdno! Usnje ne prenese suhe toplote, zato morate likati z vlažno krpo.

Madežev ne čistite z različnimi sredstvi, ker bi utegnili poškodovati usnje. Najbolje je uporabiti svetleči madežni pra-

pa jih prekrtačimo z gumi- jasto ščetko.

V čistilnici pa bodo seveda kostim temeljito očistili.

Očesna »telovadba«

Kot vsak drug človeški organ, vam bodo tudi oči hvaležne, če jim boste posvetili nekaj minut časa in z njimi »telovadili«. Z mišico, ki širi in oži zenico, bomo »telovadile« tako, da bomo najprej pogledale v daljavo, potem na takol na svoji prsti.

ki smo si ga prinesli pred nos. Koristno je tudi vrtenje oči. Oči vrtimo v vse smeri, skušamo z njimi pogledati rob svojih obrvi, svoje lase ob sencih in robove lic pod očmi, lahko jih celo tako zasučemo, da pogledamo navzkriž na konico nosu.

Film lahko obravnava vse

Intervju z igravko Simone Signoret

NEKAJ SKRIVNOSTNEGA

Ali bi nam kot igravka lahko razjasnili, kaj je pravzaprav igravstvo?

Igravstvo je nekaj tako skrivnostnega, da ga nemogoče razložiti z besedami. Te skrivnosti v sebi se ne da pojasniti: človek jo ima ali pa je nima.

Kot uspela igravka — ali sprejmete vlogo, ki vam jo ponudijo, ali pa med njimi izbirate?

Moj odgovor bo manj skromen, kot ste mogoče pričakovali. Zadaje čase sem zavrnila več vlog, ki so mi jih ponujali. Ne da bi morda mislila, da teh vlog ne bi mogla zaigrati... Glavni razlog, da sem odklonila te vloge je bil, da mi ni bil všeč scenarij ali pa režiser. Sem

mu »Smrt v tem vrtu«. To je verjetno najslabši film, kar sem jih posnela. Bunuel sicer nikoli ne naredi nečesa, kar bi bilo popolnoma zanič; toda za Bunuela je bil ta film zelo slab. Bunuel je čudovit človek. To je tiste vrste človek, s katerim bi si želela vsako leto preživeti dva meseca počitnic. Poznala sem ga, še preden sva posnela ta film. On rad snema filme s prijatelji. Rad se zabava, kadar snema film. Sploh ne more delati z ljudmi, ki jih ne mara, ali s katerimi se ne more zabavati.

Ali se vam je v igravski karieri že kdaj zgodilo, da je kakšen vaš film ostal nedokončan?

Samo en film je bil, ki sem ga začela in nikoli končala. To je bila »Mati Korajža«. Zakaj tega filma niso končali, nihče ne ve točno. Bilo je nekako pred osmimi leti, ko so se v Vzhodni Nemčiji lotili ekranizacije te igre. Film naj bi režiral Wolfgang Staudte za družbo DEFA. To je najmočnejša zgodba, kar

Zadnja vloga Francozinje Simone Signoret v angleškem filmu je bila vloga v »Procesnem roku« Petra Glenvilla, kjer je bil njen soigravec Lawrence Olivier

jih je bilo napisanih proti vojni, in namesto da bi sledil igri, je Staudte hotel dati delu enako privlačnost, kot jo ima za občinstvo po vsem svetu western. (Snemati smo začeli v cinemascopu in barvah.) Namesto Indijancev in kavbojev je bila vojna in

ljudje v vojni. Jaz sem svojo vlogo končala. Toda drugi niso bili v najboljših odnosih z ministrom za kulturo — za vsem tem je bila vzhodnoberlinska politika, v katero pa jaz nisem bila vmešana. Staute je hotel imeti v filmu mednarodno zasedbo in velike scene (kaksrše je delal Dali, ko še ni bil čudak) — torej čisto nekaj drugega, kot si je verjetno zamišljal Brecht. No, pa kaj bi zdaj... filma niso nikoli končali.

skimi imeni in postala sem znana Američanom. Zakaj nikoli ne bi prodrla na ameriški trg, če ne bi bila posnela tega filma. Lahko bi posnela umetniško enako dober film v Franciji, toda film bi bil v francoščini in ne bi imel takega uspeha.

Če bi morala izbrati vlogo, s katero sem osebno najbolj zadovoljna kot igravka, bi morala izbrati med dvema vlogama: Alice v »Prostoru v visoki družbi« in nekim starim filmom Yvesa Allegreta z naslovom »Manèges...«. To je bila zgodba cipe, zelo navadne cipe. Po mojem mnenju je bila ta vloga težka. V primerjavi z njo je bila »Zlata čelada« zelo lahka.

Danes se snemajo po vsem svetu najrazličnejši filmi — stare tragedije in ljubezenske komedije, vojni filmi in kavbojke, filozofska dela in filmi o popevkarjskih zvezdnikih. Kaj menite o tem položaju in o teh različnih filmih?

Ali naj bi se film ukvarjal z vsemi temi stvarmi? Kakšno je poslanstvo filma? Filmska umetnost lahko obsega vse — Poštno kočijo, Brazgotinca, Nürnberško sodbo, Garsonjero, Otroke paradiza. Veliko iluzijo, film Gospod Deeds potuje v mesto, Zlato mrzlico in Potemkina. V filmski umetnosti je mesto za delo s kakršnokoli vsebino — če je dobro narejeno, dobro zaigrano, dobro zasnovano. Edina stvar, ki je ne bi naredila, če bi bila filmski producent — je pridiganje ljudem, (Nürnberška sodba« zame nikoli ni bila pridiga, in vendar je povedala stvari, ki jih je bilo treba povedati!) Na drugi strani pa ne vidim razloga, zakaj se film ne bi včasih zadovoljil s tem, da samo prijetno prežene čas...

Film

zelo staromodna Francozinja — v tem smislu, da vedno, kadar mi ponudijo vlogo v filmu, najprej vprašam: »Kdo bo pa režiral?«

Ali pa ste morda vendar kdaj naredili izjemo in posneli film z režiserjem, ki ga niste poznali?

Ko so mi ponudili »Prostor v visoki družbi«, je bilo predvideno, da bo film režiral Peter Glenville. Videla sem z njegov film z Guinnessom — »Jetnika«, ki sem ga zelo občudovala. Podpisala sem pogodbo na podlagi knjige. Čeprav je nisem imela ravno za najboljši roman, pa je vendarle dobra zgodba. V njej sem videla dobro vlogo — v dobrem filmu, kot sem upala. Potem pa so mi sporočili v Francijo, da Peter ne bo mogel režirati in da ga bo zamenjal Jack Clayton. Povprašala sem: »Kdo pa je ta Jack Clayton?«. Povedali so mi, da je zelo dober. Jaz pa sem dejala: »No, to je pa lepo; toda kdo mi to jamči?«. Imela sem veliko srečo, ker je res zelo dober. To je bilo edinokrat v vsem mojem življenju, da sem posnela film z režiserjem, ki ga nisem poznala.

SMOLA Z BUNUELOM

Ali se vam je morda kdaj zgodilo prav obratno — da ste z režiserjem, ki ste ga poznali, imeli smolo?

Včasih je človek zelo vesel, da bo posnel film z režiserjem, ki ga zelo dobro pozna — potem pa nastane iz tega polomija. Meni se je to zgodilo z Luisom Bunuelom v fil-

»DEZELA PETIH KONTINENTOV« ni nikjer drugje kot pri nas doma — to je Jugoslavija, kot nam jo predstavlja uspeli domači dokumentarec v barvah in na širokem platnu o neštevilnih lepota in folklornih običajih naše dežele. Film je posebej priporočljiv za mladino.

»KO SO BILA DREVESA VELIKA« režiserja Leva Kulidžanova je zanimivo delo o človeku, ki nikakor ne more najti samega sebe in zaživetj normalno življenje dolgo potem, ko je vojna končana. V posebno odliko sta filmu odlična igravca Nina Gulaja in Jurij Nikulin. Film šteje med najboljša dela sovjetske kinematografije zadnjih let.

»GUSAR« je režijski poskus znanega ameriškega igravca Anthonyja Quinna, s katerim je skušal obnoviti in združiti najboljše, kar je dal klasični piratski film. V igravsko ekipo je vključil tudi Charltona Hestona, Yula Brynnerja in Claire Bloom.

»Toda župan ti je ne bo dal.«

Thodoris je zmignil z rameni.

»Ne bom ga vprašal.«

V krčmi so se zasedeli do pozne noči in pili. Ko so odhajali, so ga imeli pošteno pod kapo. Eden jo je ubral k pomolu, da pripravi barko, drugi so se pa namenili k hiši strica Anestisa. Čeprav so bili vsi vinjeni, niso peli, da ne bi spravili ljudi pokonci. Pa tudi dalo se jim ni. Težkih src so se bili odločili za dejanje — da bi ustregli bolnemu tovarišu, ki so se ga tudi bali. Ni jim bilo namreč posebno po volji, zdelo se jim je celo krivično, da bi morala takšna mlada, ko rožica lepa deklica vse življenje prečemeti pri hromcu. Še sam ženin ni bil videti vesel. Odkar ga je tako prizadelo, je glodačoji črv v njem ozdravil njegovo ljubezen. Sedaj mu je bilo več do tega, da poravna račun s starcem. Saj ga je bil stric Anestis namenoma poslal, da bi postal pokveka in bi ne imel njegove hčere za ženo; to mu pa ne bo uspelo. Navzlic temu bo dobil zeta, a zeta pokveko. Oženil se bo z Athi, naj bo kar hoče, da si bosta bot.

Vse je potekalo bolj gladko, kakor so pričakovali. Stric Anestis je bil zdoma, na ribjem lovu z mrežo; v hiši je bila le Athi.

Ko je ta videla zaročenca sredi med tovariši, ki so ga pridrževali, je za trenutek zatisnila vekli, potlej pa mu je padla v naročje in bruhnila v jok.

Thodoris je ves osupel obstal. Saj je pričakoval, da bo deklica spričo njegove nesreče povsem ohlajeno in do njega neprizadeto ter jo bo moral odpeljati s silo. Toda glej, sprevidel je, da ga Athi še vedno ljubi kakor tedaj, ko sta se seznanila. In zasmilila se mu je — čemu naj bi deklica plačala račun za očeta...

Toda njegova družba mu ni dala časa za pomislek. Četudi jim namreč opravek ni bil po duši, so ga hoteli čimprej imeti za seboj, ko so se ga že lotili — zatorej so prijeli Athi za roke in jo zložno, toda tako, da se je videlo, da ne bodo trpeli ugovora, odvedli s seboj. Planil ji je naproti težak zadah po pijači in deklica se je

»Kam me peljete, Thodoris?«
zbalo.

»V Panormiti. Tam se poročiva.«

»Da bi se poročila, kako to misliš? Pa sedaj, ponoči? In moj oče? Saj veš, da on ni za poroko, dokler ne ozdraviš.«

Thodorisa je streslo. To pomeni, da punca verjame v njegovo ozdravljenje, in gre, nič hudega sluteč, k poroki? Toda že so bili na pomolu, barka jih je že čakala, bila naréd, jadro je bilo razpeto, povezano le še z vrstico. Hlastno so jo odvezali, zadrnica se je zagugala in odpluli so. Thodoris je na svojo željo sedel na krmu in prijel za krmilo.

Zunaj pristana so zagledali čoln, od katerega so bile spuščene mreže. Ko so prišli vstric, so zaslišali glas strica Anestisa:

»Kam pa, dečki, tolikanj pozno?«

Nekdo je zgrabil Athi in ji zapečatil usta z dlanjo. Dekle se je divje otepalo in ga ugriznilo v roko; skušalo se ga je otresti, a se ji ni posrečilo.

Thodoris se ni zganil.

Ko so nevesto spustili, se je opotekla k njemu, sedla na pod barke in naslonila glavo nanj. Nežno in sočutno jo je fant božal. Saj ona ni bila kriva.

Ko je v Panormiti svečnik videl Thodorisa, saj je poroka s hromcem težko legla na dušo; saj mu niso bili zinili, da je ženin pokveka. Vendar se zdaj vpričo pokvečenega potapljača, ni upal obredu odreči.

Za drugove pa priče pri poroki so jima bili ženinovi tovariši. Vendar poroka ni dolgo ostala skrivnost — vest o njej se je ko požar bliskovito raznesla po naselju. Ljudje so privreli v cerkev. Sam obred ni bil nič kaj veličasten in lep. Ženin je onemogel slonel na rami druga, pa se je že zibal in da je morala z druge strani

pridrževati nevesta. Mladi par je bil brez okrasja, kar v delovnih oblekah, in njuna lica so razdovela prečuto noč. Ne konfetov ni bilo na njihju ne poročnega kolača in riža pred njima.

Ko je bila ceremonija pri kraju, je Thodoris radodarno razdelil denar med prisotne.

V vas so se vrnili ponoči. Vreme se je bilo poslabšalo in so prišli z zamudo. A Thodoris je bil mnenja, da je tako še boljše — saj bi bilo sicer vse naselje na nogah, samo dabi ju zagledali. V gosjem redu so se svatje razvrstili k njemu domov. Odprla jim je mati in bi bila kmalu kriknila od osuplosti, vendar se je ob pogledu na sina rajši zbrala. Človek bi dejal, da se je ga je celo ona bala...

»Sveže pogrni mojo posteljo,« jije velel suho, »in prinesi jedi na mizo! Za tele dečke pripravi steklenico mastihe in zbudi očeta. Davi sem se oženil.«

Zenitovanje je bilo kaj medlo. Molče so svatje lokali pijačo. Thodoris jim je vztrajno natakal, a sam je pil zmerno; ni se hotel opijaniti. Prijatelji so se nacejali ko mavre. Eden je že naslonil težko glavo na mizo, druga dva sta bruhala, se valjala po tleh, vse ponečedila in smrdela ko dihurja. Zadnji se je skopal na noge, da bi odšel, toda Thodoris mu je brez

besede znova napolnil kozarec. Tisti, ki je bil na mizi zaspal, se je zdramil; lice mu je tičalo v skodeli s sardinami.

Zenin se je obrnil in pogledal Athi. Je li ta doumela, da bo tako še kar naprej? Usmilenje, ki ga je občutil zanj, davi, je izpuhtelo.

»Thodoris, kaj sem ti jaz kriva?«

Dekletu se je od sinoči, ki jo je bil ugrabil, mnogokaj zjasnilo. Fant je ni več ljubil, sicer bi ne bil dal tovarišem, da bi ji zatisnili usta, ko so zaslišali glas njenega očeta. Čemu jo je tedaj vzlet? Kaj neki hoče z njo?

»Pomagaj mi, da prideva v spalnico!«

Athi je ubogala in moč se je z vso težo oprl nanjo; mladi ženi so se zašibila kolena pod njegovo težo, prav kakor tisti deklici na Rodu, ki je tolikanj trepetala pred njim.

Naslednji dan je prosila Athi, da bi lahko odšla domov k stricu Anestisu, vzela obleke in se nastanila pri možu. A ta je ni pustil.

»Bom že poslal mamó, da ti prinese stvari. Tvoj oče se gotovo huduje na naju.«

»Prav zato grem.«

»Nak, bolje, da pride on sem. Danes se odpravi v Pano Horió k mojemu ujcu.«

Thodoris je imel pri tem svoje namere. Hotel je slej ko prej pokazati staremu, da njega še ni konec; res ga je bil ohromil, toda zato je izgubil hčer za vselej. Stric Anestis se bo prikazal — o tem ni dvomil. In to uro je željno čakal.

Ko je pobutalo po vratih, je Thodoris ležal na blaznjaku. Stric Anestis je bil tako razjarjen, da ni niti voščil dober dan. Pravzaprav niti sam ni dobro vedel, kaj hoče. Bila sta pač zvezana za življenje in se ni dalo nič storiti.

Rad bi se razpočil, se razdri, ga raztrgal in se izdivjal.

»Kje je moja hči?«

»Danes sem se poročil z njo.«

»Pokličí jo!«

»Poslal sem jo v Pano Horió.«

»Pa naj pride po svoje reči. Potem je nočem več videti, ne nje ne tvoje mlitosti! In ti jo ljubiš, a? Ko bi jo v resnici ljubil, bi je ne bil vzel! Kakšno življenje bo neki imela ob tvoji strani, ob pokveki?«

Thodoris se je zasmejal.

»Kar počasi, hčerke ne boš več dobil pred oči, stric Anestis! Ravno zato sem jo poslal v Pano Horió. Kaj misliš, da sem pozabil, kdo me je bil pognal v to, da sem postal lovec na gobe? Bo že prišla moja mama in vzela njene reči.«

Oče je kar otrpnil. Saj je pričakoval, da ga bodo prosili odpuščenja — in bi ga jima tudi naklonil, ko imata že prstana na rokah. Ni mu pa šlo v glavo, da bo ob svojo hčer, ki jo je imel že od otroka pri sebi in ji je bil oče in mati hkrati že od tedaj, ko je osirotela. Glas se mu je zatikal, ko je dejal:

»Njenih oblek ne dam nikomur drugemu.«

»Potlej jih kar obdrži, če te je tako voljal!«

Toda, ali ni to že dovolj, da jo je zapeljal? Očeta je hotelo pretrgati od togote. Planil mu je na goltanec.

Hrope sta se valjala po tleh — stavec in pokveka. Thodorisova mama je privihrala v sobo in vzklikala na pomoč. Pritekli so ljudje pa ju ločili.

Stric Anestis je zbežal ves divji in preklinjal prag hiše, ki ga je bil prestopil.

Athi si ni upala poslej možu omeniti očeta, čeprav jo je silno mikalo. Saj ji ta nikdar ni rekel žal besede, bral ji je želje iz oči in ona ga je imela rada — kakor bi ga ne mogla imeti niti njena mama, ko bi živela. Ni minil tedaj teden, da se ni zato pričkala s Thodorisom in svojo taščo. Mož jo je tepel in odtepel se mu ni več približevala. Ko jo pri svajah ni mogel doseči z nemočnimi nogami, je metal vanjo vse, kar mu je prišlo pod roko. Ona mu je kazala jezik, ga nalašč dražila in spravljala v besnost — strup zlobe jo je čedalje bolj zastlepljal.

Nekega dne, bilo je pozimi, so ji prinesli na uho novico, da je oče zbolel. Pustila je vse, kakor je bilo, in stekla k njemu.

Stric Anestis se je bil ta čas hudo spremenil; vidno se je bil postaral. Obraz mu je žarel v groznici. Hči se mu je vrgla okoli vratu in oče jo je hrepeneče stisnil k sebi. Athi se je bridko zjokala in se je jela brez konca in kraja pritoževati zoper svoj nesrečni zakon, da je poročena s hromcem, ki ji niti ne da, da bi se videvala z očetom.

Tudi Athi se je bila spremenila. Očesci ji nista več sevali deklisko milo; bila je neumita, nepočesana in zanemarjena. Ker je bila vedno zaprta, je imela bele, mlahave roke; kako lepo zagorele so bile prej! Obleke je imela zamazano, da je kar zaudarjalo od nje. Pač res se je bila nesrečno omožila.

Ko se je ženica vrnila domov, jo je Thodoris ostro prijel:

»Je tvoj oče bolan?«

»Da,« je odvrnila, nared na preklarijo.

»Morala bi mi povedati,« je menil on mirno in se preobrnil na bok.

Srce se ji je omečilo in ji zaigralo od radosti. Ali bo res dovolil, da obiskuje očeta? Stekla je k njemu.

»Thodoris, obljubi mi, da me boš jutri pustil k njemu, daj, obljubi... Bolan je, ima vročico, obraz mu gori...«

Ravo tega je čakal. Zagrabil jo je za lase in mlatil po njej z vso togoto, ki se je toliko časa nabirala v njem. Obračunaval je z njo za svoje hrome noge, za izgubljeno ljubezen, za vsakdanjo kupo strupa, ki jo je moral izpiti. Glavo ji je butnil ob naslon zofe in z nosa ji je pritekla kri. Athi je odločno stisnila ustnice in mu skušala z nohti izpraskati oči.

Nenavadna ptica Turako

V zapadni Afriki živi prav nenavadna ptica. Podobna je našemu golobu, samo da je njeno perje povsem drugačno in je prav zato tako nenavadna. Ta ptica, njeno ime je turako ali bananojedec, ima pravzaprav dve lici. Ob lepem in sončnem vremenu je oblečena v perje živih močnih barv — rdeče, zelene, plave in rumene. Toda ko se vreme spremeni in dežuje, se spremeni tudi vsa lepota nenavadne ptice in prej tako ponosna turako postane potrta in žalostna. A pri vsem tem je najbolj zanimivo prav to, da ob spremembi vremena izginevajo barve, kot da bi jih spirala dež in bi bila ptica tako premazana s temi nenavadnimi barvami. Najprej se spere rdeča barva, nato pa še ostale in turako postane grd in žalosten ptič.

Taborništvo v vseh oblikah je postalo pri mladini zelo priljubljeno, življenje pod šotori in na svežem zraku pa zelo zdravo in prijetno

Šola pod vedrim nebom

V Pakistanu, v azijski državi, večkrat lahko vidimo šole na prostem. Nepismenost je v tej deželi ena največjih zaprek k napredku. Število nepismenih je zelo veliko, zato se trudijo, da bi to čimprej izboljšali. V mnogih vaseh, kjer še ni pravih šolskih poslopij, otroci obiskujejo šole na poljih. Vendar jih to prav nič ne moti, da ne bi z zanimanjem sledili nalogi.

Štirina stletna učiteljica

V mestecu Kren v Alžiriji so nedavno zgradili novo šolo, ki jo bodo obiskovali otroci padlih borcev. Učiteljica te šole nima več kot štirinajst let. Ime ji je Fatma Zahra.

Ko so jo obiskali novinarji in jo prosili, naj pove nekaj besed o sebi, je bil njen odgovor zelo kratek. Rekla je: »Srečna sem, da lahko učim otroke padlih borcev, da jih tolažim — s tem ko tolažim samo sebe.«

Ago

V soboto smo dobili psa. Kupili smo ga v Kranju. Zelo je lep. Crn je in ušesa mu stoje pokonci. Ime mu je Ago. Na vrtu smo mu postavili hišico in ga privezali.

Včeraj očka ni bilo doma in pripeljala sem ga v kuhinjo, da bi ga naučila raznih spretnosti. Ago me ni ubogal in tako sem ga morala večkrat udariti, čeprav se mi je smilil. Kmalu se je vrnil očka. Ni bil hud, ker je bil psiček v stanovanju. Napisati sem morala še nalogo in na psa sem pozabila. Tako je kar naenkrat na sredi kuhinje stala lužica. Očka ga je prijel in mu gobček pomočil v lužo, ga natepel in nato peljal na vrt. Ago se mi je zasmilil. Upam, da bo postal bolj pameten. Najraje ima mojega bratca, s katerim se po vrtu lovita in igrata.

MIRJAM MEHLE,
6. razred osn. šole Preddvor

Taborniški kotiček

Spet je prišla pomlad in čudežno je vse ozivel. Ljudje smo bolj veseli, vesela pa je tudi narava. Sonce greje vedno topleje in iz zemlje so že pokukali prvi zvončki. Vse

**mlada
rast**

poletje, jesen in zimo so mirno tičali pod rušo, sedaj na pomlad pa so se prebudili. Najprej so se pokazali lističi, potem stebelce, na njem pa je vzcvetel prelep snežno bel

cvet in se zamajal v rahli pomladni sapi. Vedno več jih je, snežno belih sredi zelenih frat in nekaj sladkega, voplega visi v zraku nad njimi.

Kako lepa je narava, kadar se prebujajo — samo opazovati jo moramo znati. Koliko drobnega življenja je vzkliko zdaj na pomlad.

Opazovati naravo, jo ljubiti in spoštovati, pa je posebno umetnost. Vse to znajo najbolje taborniki. Kdo so taborniki? Prav gotovo jih poznate, mladi ljubitelji narave. Vam so enaki, vaši prijatelji so, morda sošolci — šotor jim je dom, narava mati. Ta čudežna mati jih marsikaj lepega nauči, vedno jih z vese-

ljem sprejme, vedno jim kaj lepega pokaže, kar je navadnim ljudem prikrilo.

Bi hoteli tudi vi tako živeti? Toda kdor živi v naravi, mora veliko vedeti in taborniki mnogo vedo. Toda tega svojega znanja ne skrivajo nikomur in radi povedo drugemu. Na primer — kako se hitro postavi šotor, če se bliža nevihta, kaj se vzame s seboj za večdnevni potovanja tabor, kako zakuriš ogenj z mokrimi drvami, kako pripraviš večerjo za tovariše, kako pomagaš prijatelju, če ga piči strupena kača ali če dobi sončarico in podobno.

Koliko veselega se zgodi na taborjenjih in izletih, kar se za vedno vtisne v spomin. Tudi o tem taborniki zelo radi pokramljajo — posebno ob tabornih ognjih ob večerih, ko že vsa narava mirno dremlje.

Ce je tudi med vami, dragi mladi plemena, kak tabornik, tedaj naj se oglasi čimprej in čim večkrat v MLADI RASTI. Zaupa naj nam svoje doživljaje s taborjenja, napiše o delu v organizaciji, da bodo tudi drugi spoznali, kako lepo je. V taborniškem kotičku boste našli marsikaj za šalo in marsikaj za uk.

Dve za smeh

BREZPLAČNO

— Očka, danes smo se v šoli učili, da so nekatera črnka plemena prodajala svoje otroke, kajne da ti mene ne bi nikoli prodal.

— Oh, če si nemiren, bi te dal tudi brezplačno...

NESPORAZUM

Maša Jasmina se je vrnila s poplavnega izpita. Ni še prestopila praga, ko je v joku tiho rekla:

— Padla sem...

Babica pa jo hitro prične tolažiti:

— Ali ti nisem že stokrat rekla, da ne teči po stopnicah.

V torek, 8. aprila, smo šli na poučno ekskurzijo na Jesenice, da bi si ogledali železarski muzej in Železarno.

Železarski muzej je nameščen v nekdanji graščini bogatega jeseniškega fužinarja. Prijazni vodič nas je najprej seznanil z zgodovino železarstva na Gorenjskem, nato pa je ob vsakem razstavljenem predmetu povedal kako zanimivost. Teh predmetov in zanimivostj pa ni malo in imajo veliko vrednost. V glavnem so to izkopanine. Zelo zanimiva je zbirka najraznovrstnejših pogodb o prodaji fužin, iz katerih spoznamo vse lastnike nekdanjih gorenjskih fužin. Videli smo originalno Valvazorjevo knjigo Slava vojvodine Kranjske. Po ogledu muzeja so nam v filmu še enkrat prikazali zgodovino železarstva na Gorenjskem. Zelo lepi pa so bili diapozitivi Jesenice in alpske flore.

Po večurnem ogledovanju in poslušanju smo bili precej utrujeni in se nam je prav prileglo kosilo v mlečni kuhinji osnovne šole »Prežihovega Voranca«.

Popoldne smo v jeseniški metalurški šoli poslušali predavanje tovariša ing. Zevnika: Od rude do jekla. Predavanje je bilo zelo zanimivo in predavatelj je znal tako prijetno razlagati,

V železarskem muzeju in jeseniški Železarni

da smo ga z veliko pozornostjo poslušali. Seznanil nas je tudi s poklici v železarni in nam orisal nekatere lepe, a tudi težke strani njihovega dela. V Železarni sami smo se o tem lahko prepričali, saj smo bili pri nalogi v martinarai

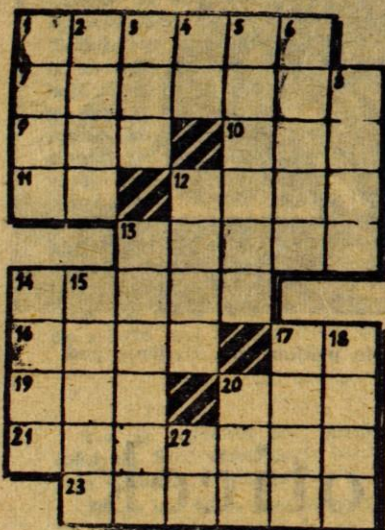
in v žičarni. Ob pogledu na raztaljeno žareče železo in nevarno delo ob njem je marsikomu za hip zastalo srce.

Številne vrste izdelkov Železarna tudi izvaža v mnoge države po svetu. Zlasti gre v promet tanka pocinkana pločevina. S tem Železarna dobi mnogo deviz, ki so zelo potrebne za nabavo najrazličnejših strojev v tujini.

Po vojni je Železarna zgradila številne moderne objekte. V gradnji je velika valjarna na Belškem polju pod Javornikom. Tovariš ing. Zevnik nam je povedal, da bodo v tej valjarni zaposleni predvsem kadri z višješolsko izobrazbo. Nato pa nam je zazelel še mnogo uspeha v šoli in morebitno ponovno snidenje v Železarni, vendar ne več kot učenci, ampak z delavci, inženirji in najrazličnejšimi strokovnjaki. Zadovoljni z novim znanjem smo ob prijetnem kramljanju o tem, kaj vse smo videli, kmalu prispeli domov.

Janja Pirc in Milena Kuralt,
8. razred osnovna šola Lesce

Križanka št. 16

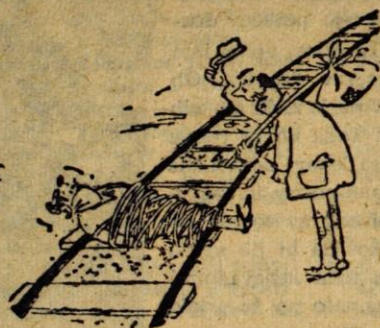

Vodoravno: 1. ptič, ki ima največjo razpetino čez krila, 7. ornament, 9. posoda za tekočine, narejena iz živalske kože, 10. nekdanji turški velikaš, 11. italijanski spolnik, 12. naša največja ujeda, 13. tuje žensko ime, 14. pristanišče Aten, 16. ime slovenskega pesnika Župančiča, 17. avtomobilska oznaka Siska, 19. vrsta razcvetja, 20. kovanje, 21. ameriško oporišče v Tihem oceanu, 23. mesto v evropskem delu Turčije.

Navpično: 1. trgovski pomočnik, 2. slonov zob, 3. nekdanja kratica za SRH, 4. pritrdilnica, 5. kostnica, 6. oglašanje žab, 8. celovečerni slovenski film, 12. samec domače živali, 13. pisec ljubezenskih pesmi, 14. igra na konjih, 15. Odisejeva domovina, 17. nočna ptica, 18. ime pisatelja Cankarja, 20. klica, 22. predlog.

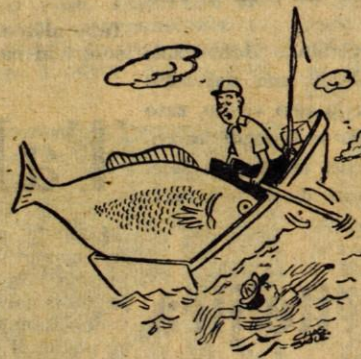
— To ni nobena muha, to je samo majhna umazanija, ki je podobna muhi.

— Prosim vas, ali je že odpeljal ekspresni vlak?

— Danes sem ljubi možek pripravila presenečenje za kosilo!

— Dobro, da znaš plavati. Rešila si me velike težave.

Brez besed

Rešitev križanke št. 15

Vodoravno: 1. kanja, 6. antena, 8. N(ikola) T(esla), 9. selo, 11. jeseter, 13. Anet, 14. NK, 15. Alenka, 17. orkan.

Ruske pehotne čete so prodirale že od kolodvora na Rdeči trg, kjer je stala trgovska hiša, v kateri je sedel Paulus.

Medtem je legla noč na razvaline.

Bitka na Volgi

Nagrobni govor

Tega večera je govoril Hermann Göring svoj znameniti nagrobni govor stalingrajskim junakom. Začel ga je z besedami: »Tujec, ki tod mimo greš, sporoči Spartancem, da tu ležimo, mrtvi, ker tako je velel domovine ukaz.« Iz Stalingrada mu je poslal generalni polkovnik Strecker srdit odgovor po brez-

zičnem brzozjavu: »Prezgodnje nagrobne govore hvaležno odklanjamo...!« Potem je stopil iz zaklonišča in obšel tisto malo fronte, kar se je še moglo imenovati s tem imenom. Ko je stopal proti gledališču, je zadel ob visok kup. Posvetil je. Stal je pred grmado trupel, ki so bila naložena kot drva.

Sovjetsko vodstvo je bilo že 24 ur v neposrednih stikih z nemškimi oddelki. Rusi so pošiljali nazaj ujete častnike kot parlamentarce. Sovjetom je bilo žal zastoj prelite krvi, kajti tudi ruske čete so trpele v neprekinjenih bojih pa tudi zaradi mraza, čeprav so bili neprimerno bolj oblečeni kot Nemci in so laže prenašali mraz. Končno so poslali Rusi svojega stotnika kot parlamentarca. General Roske je zahteval najmanj štabnega častnika. »Kakor želite,« je odvrnil stotnik in se po kratkem času vrnil z majorjem.

Ni bilo mnogo več tega, o čemer bi se še dalo razgovarjati in pogajati. Kar je še ostalo, je moral stotnik general Roske. Paulusa ni bilo na spregled.

Šesta armada se ni predala, ker

je ni bilo več. Kapitularili so le oddelki pod poveljstvom generala Roskeja in z njim se je predal glavni štab šeste armade s Paulusom na čelu.

Vstalo je oblačno, sivo jutro. Nad mrtvim mestom je ležala mrka tišina. »Stal sem pred glavnim zakloniščem generalnega štaba,« pripoveduje častnik, »in gledal, kako se mi bližajo častniki Rdeče armade.« »Pozor tovariši, sem zaklical, »ne tam, stojte, stopili boste v minsko polje!« — »Hvala, kamerad!« mi je odvrnil velik možak. Počakali so, da sem jim pokazal pravo pot in se mi zahvalili, ko smo prišli skupaj. Vsi so bili oboroženi z avtomatskim pištofami, vsi so bili obuti v klobučevinaste škornje, oblečeni v kratke kožuhe, pod njimi pa so imeli vatirane obleke in na glavi usnjene podložene zimske kape z zaklopkami čez ušesa. — Nizek, širokopleč rum v belem kožuhu, brez častniških oznakov, pa v oficirsko čapko na glavi me je vprašal: »Govorite rusko?« »Da,« sem odvrnil. »Zakaj pa nimate škornjev iz klobučevine?« Jih nisem nikoli poznal. »Pa kožuha nimate?« »Ga nisem nikoli imel.«

Horoskop

velja od 20. do 27. aprila

OVEN (21. marca do 20. aprila)

— Precej razgibano čustveno življenje. Srečaš osebo, ki ti je vedno ostala v podzavesti simpatično zapisana. Z njo preživiš prijetne urice. Uspeh je zagotovljen tudi na poslovnem področju, samo brez naglice.

BIK (21. aprila do 20. maja)

— Težak nesporazum v družini zaradi nekkih nakupov. Preden sprejmeš važne odločitve, temeljito premisli. Zmeda na ljubezenskem področju; ne zanemari privatne korespondence. Nekdo kuje maščevalne načrte. Uspešno potovanje.

DVOJKA (21. maja do 20. jun.)

— Pred kratkim spoznana oseba prinese nekaj sprememb v tvoje življenje. Z večjim zaupanjem vase bolje uspevaš; imaš pa precej bujno fantazijo, ki si slika vse le v bolj temnih barvah. Nenaden, vendar pristrčen obisk.

RAK (21. junija do 22. julija)

— Kar te sedaj privablja, te utegne kasneje hudo razočarati. Občutiš potrebo po ljubezni in toplih čustvih, toda ne zapiraj se vase. — Uspehi na poslovnem področju, vendar bo treba bitij v živih stikih z ljudmi. Prezgodaj slečeno zimsko perilo prinese nekaj neljubih posledic.

LEV (23. julija do 22. avgusta)

— Zaišeš v družbo ljudi, ki ti bodo zelo naklonjeni, vendar se bo treba potruditi, da se jim priljubiš. Ljubezenske zadeve se znajo zaplesti. Če se malce sprostiš, bo več uspeha pri delu in drugod.

DEVICA (23. avg. do 22. sept.)

— V tem tednu se znajo razbliniti nekateri nesporazumi. Napeto stanje v družini se utegne popraviti, če bo s tvoje strani malce več razumevanja. Znajdeš se v mreži zaljubljenosti.

TEHTNICA (23. sept. do 22. okt.)

— Ponudila se bo prilika, da preizkusiš svoje govorne sposobnosti. Zaradi tega bo uspeh na poslovnem in čustvenem področju. Srečen dan petek, neugoden pa torek.

SKORPIJON (23. okt. do 22. nov.)

— Prepozno prideš do spoznanja, da je spomladansko sonce varljivo v vsakem oziru. Davek tvoje lahkomišelnosti bodo morali plačevati vsi v tvoji bližnji okolici.

STRELEC (23. nov. do 22. dec.)

— Potruditi se bo treba, da se neko prijateljstvo spremeni v ljubezen, ki te osreči. Tako pozabiš na nekatere poslovne intrige. Pazi na prehrano, sicer vse dobro.

KOZOROG (23. dec. do 20. jan.)

— Osamljenost na čustvenem področju, zato pa bo bolj pestro poslovno. Obisk znancev, ki bodo poskrbeli za ravnotežje. Svojih poslovnih načrtov pa ne tolmači nepoklicanim.

VODNAR (21. jan. do 19. febr.)

— Neko spomladansko srečanje ti hitreje požene kri po žilah. Ne dopusti, da se zrahljajo družinske vezi; pokaži več razumevanja do zakonskega druga. V mislih se postavi na njegovo mesto...

RIBI (20. febr. do 20. marca)

— Zaradi dosedanjih uspehov in podjetnosti kratkotrajna zaletavost, ki se utegne maščevati na ljubezenskem področju. Ne varčuj s svojo pristrčnostjo. Neka oseba želi, da ti srce močneje zabije.